

FOLKETINGETS EU-OPLYSNING

Christiansborg
1240 København K
telefon 3337 3337
euopl@folketinget.dk
www.eu-oplysningen.dk

NOVEMBER 2011

Dansk EU-formandskab den 1. januar 2012

EU-FORMAND I ET HALVT ÅR

Danmark overtager det halvårige EU-formandskab den 1. januar 2012 frem til 30. juni 2012.

40 ÅR OG SYV DANSKE EU-FORMANDSKABER

I 2012 er det syvende gang, at Danmark har formandskabet i løbet af de knap 40 år, Danmark har været medlem af EU.

I et EU med 27 lande går der lang tid mellem formandskaberne. Rækkefølgen for EU-formandskaberne er bestemt frem til 2020, men der går sandsynligvis yderligere nogle år, før Danmark igen overtager et EU-formandskab.

Måske kan du huske det? *"Ladies and Gentlemen – we have an Agreement"*. Sådan lød det fra den danske statsminister, Anders Fogh Rasmussen, på topmødet, der afsluttede det danske EU-formandskab i 2002.

Da Danmark sidste gang havde EU-formandskabet endte det med en historisk aftale om, at hele 10 nye lande skulle være medlem af EU. Baggrunden var, at en række lande fra Øst- og Centraleuropa efter Murens fald i 1989 havde søgt om optagelse i EU. Fordi Danmark havde EU-formandskabet var det danske ministre og embedsmænd, som i 2. halvår af 2002 – efter flere års forhandlinger – havde ansvaret for at lede optagelsesforhandlingerne på vegne af hele EU.

Den 1. januar 2012 er det igen Danmarks tur til at overtage EU-formandskabet. Det betyder i store træk, at den danske regering i første halvår af 2012 skal lede og tilrettelægge arbejdet mellem de 27 EU-landes regeringer – ministre og embedsmænd i Rådet. Rådet er den institu-

tion i EU, hvor EU-landenes regeringer mødes for at forhandle og drøfte EU's politikker.

Hvad betyder et EU-formandskab?

Det er en stor og krævende opgave for de lande, som har EU-formandskabet. Kort fortalt er formandskabslandets hovedopgave at sætte dagsordenen i EU og være drivkraft i behandlingen af EU-sagerne. Formandskabslandet skal derfor tilrettelægge og lede møderne mellem EU-landenes ministre m.m. i Rådet og alle de arbejdsgrupper med embedsmænd, som er tilknyttet Rådet.

Hvert formandskabsland har mulighed for at prioritere nogle sager og områder, som det særligt vil fokusere på i løbet af formandskabsperioden, men en meget stor del af sagerne arves fra tidligere formandskaber. Derudover kan der opstå uventede sager, som EU bliver nødt til at tage hånd om.

For at sikre sammenhæng i arbejdet med EU-sagerne skal landene desuden koordinere og

FORMANDSKABET MÅ IKKE MELE SIN EGEN KAGE

Hvis forhandlingerne i EU går i hårdknude, eller der opstår andre problemer, er det formandskabets opgave at forsøge at udarbejde løsningsforslag.

Formandskabslandet må derfor ikke bruge formandskabsperioden til "at mele sin egen kage". Formandskabet skal være neutralt og upartisk, og ofte må formandskabslandet sætte sine egne interesser i baggrunden for at opnå enighed mellem landene.

RÅDETS 10 SAMMENSÆTNINGER

Rådet består af repræsentanter fra EU-landenes regeringer – typisk ministre. Rådet mødes i 10 forskellige sammensætninger, der behandler forskellige politikområder – f.eks. er der et råd for miljø; økonomi og Finans; landbrug og fiskeri samt et råd for transport, telekommunikation og energi.

arbejde tæt sammen om formandskabet i grupper med tre lande. Disse "gruppeformandskaber" kaldes trioformandskaber og løber hen over de tre landes formandskabsperioder – det vil sige 18 måneder. Danmark er i trio med Polen og Cypern. Polen har formandskabet i 2. halvår af 2011, mens Cypern har formandskabet efter Danmark i 2. halvår af 2012.

Formandskabet skal også forsøge at skabe kompromiser mellem medlemslandene og samle trådene efter forhandlinger. Det gælder både i forhold til møder mellem landenes ministre og møder mellem embedsmændene i Rådets arbejdsgrupper. Når der forhandles om EU-lovgivningen, er det formandskabslandet, der i samarbejde med Rådets sekretariat og Kommissionen udarbejder forslag til kompromistekster, som kan samle det nødvendige flertal.

Formandskabslandet har også en vigtig opgave i og med, at det i flere sammenhænge repræsenterer Rådet som institution. F.eks. under arbejdet med den almindelige lovgivningsprocedure, når Rådet mødes i forhandlinger med Europa-Parlamentet. Formandskabet skal tage sig af kontakten til Europa-Parlamentet og sætte såvel formelle som uformelle forhandlinger i gang mellem Rådet og Europa-Parlamentet.

Det danske EU-formandskab bliver derfor en stor opgave for regeringens ministre og alle de ansatte embedsmænd i centraladministrationen, som har med EU-sager at gøre.

Et ændret formandskab

Der er sket mange ting i EU siden 2002, hvor Danmark sidste gang var formand for EU. I 2002 var 15 lande medlem af EU – i dag er det 27. Alene det, at der er kommet så mange nye EU-lande til, gør arbejdet med formandskabet anderledes. Desuden er der i 2009 kommet andre spille-regler for EU-samarbejdet i form af en ny traktat – Lissabontraktaten.

Lissabontraktaten ændrede formandskabet på væsentlige områder. Landene skiftes f.eks. ikke længere til at være formand for den del af samarbejdet, som handler om EU's udenrigspolitik. I stedet er der oprettet en særlig stilling som EU's højststående repræsentant for udenrigsanliggender og sik-

Ny landbrugs-politik for EU?

Det danske formandskab kommer også til at lede forhandlingerne om en reform af EU's landbrugspolitik, som skal gælde fra 2014.

kerhedspolitik, der er fast formand for Rådet for udenrigsanliggender. Posten varetages i dag af den tidligere britiske kommissær, Catherine Ashton. EU-landene skiftes dog stadig til at være formand for de øvrige opdelinger af Rådet for et halvt år ad gangen.

Derudover har Det Europæiske Råd, hvor EU-landenes stats- og regeringschefer mødes, fået en fast formand, som udpeges for 2 ½ år ad gangen. Det betyder, at formandskabslandet ikke længere skal lede EU-topmøderne mellem stats- og regeringscheferne. Perioden for den første faste formand for Det Europæiske Råd udløber i 2012. Det bliver derfor det danske formandskab, som skal lede forhandlingerne mellem EU-landene om at nå frem til enten at genudnævne belgieren Herman van Rompuy eller finde en anden kandidat til posten.

Det roterende formandskab gælder heller ikke i forhold til Eurogruppen, hvor landene med euro mødes. EU-landene i Eurogruppen vælger en fast formand blandt deres finansministre til at lede deres møder.

Hvad kommer der til at ske under det danske EU-formandskab?

Formandskabet betyder som udgangspunkt, at den danske regering har mulighed for at prioritere nogle sager og områder, der særligt bliver sat fokus på i løbet af de seks måneder, Danmark har formandskabet.

Det er dog ikke sådan, at den danske regering fuldstændig frit kan sætte en dagsorden. En stor del af sagerne er allerede i færd med at blive behandlet i Rådet og skal fortsat behandles eller forhandles på plads med Europa-Parlamentet. Hvilke sager, der er på dagsordenen afhænger også af, hvornår Kommissionen rent faktisk fremsætter nye forslag fra Kommissio-

HVAD SKAL EU'S PENGE BRUGES PÅ I 2014-2020?

En af de store sager, som det danske formandskab kommer til at tage fat på, er EU's flerårige budgetrammer for 2014-2020.

Budgetrammerne udstikker de overordnede lofter for EU's midler og fordelingen på politikområder i løbet af en syvårig periode. Der skal derfor tages stilling til, hvordan de overordnede økonomiske rammer skal være frem til 2020 for f.eks. miljøområdet, forskningsområdet og landbrugsområdet m.m. Desuden er der det meget vigtige spørgsmål om, hvor pengene skal komme fra – hvad skal EU-landene betale til EU, og hvordan skal EU sikre penge til budgettet?

Det er dog næppe sandsynligt, at forhandlingerne bliver afsluttet under det danske formandskab.

nens årlige lovgivningsprogram. Derudover kan der opstå nogle helt nye og uventede sager – f.eks. en ny udvikling i den økonomiske krise eller udbrud af en særlig smitsom epidemi som f.eks. fugleinfluenzaen.

De danske formandskabsprioriteter bliver først præsenteret i december 2011 umiddelbart før formandskabet. Foreløbigt har regeringen dog offentliggjort en række områder, som forventes at blive hovedtemaer for det danske formandskabs dagsorden:

- At genskabe vækst i EU og sikre en holdbar økonomi
- Klima, energi, miljø og fødevarer
- Retspolitik, integrationspolitik og udlændinge
- EU i verden
- Forhandlingerne om EU's budget

I forhold til formandskabet i 2002 bliver 2012-formandskabet meget anderledes. I 2002 var det helt klare mål at få afsluttet forhandlingerne om udvidelsen af EU. I 2012 kommer det danske EU-formandskab til at beskæftige sig med flere store og vigtige sager, som måske ikke umiddelbart er så lette at gå til som spørgsmålet om den store udvidelse af EU. F.eks. de store og vigtige sager om en reform af EU's landbrugs- og fastsættelse af nye økonomiske rammer for EU i 2014-2020. Flere af sagerne, som det danske formandskab skal lede, vil også først blive afsluttet under andre landes formandskaber.

Hvad kommer de danske EU-forbehold til at betyde for EU-formandskabet?

På grund af det danske nej ved folkeafstemningen om Maastricht-traktaten i 1992 har Danmark de såkaldte EU-forbehold. Forbeholdene går ud på, at

- Danmark ikke indfører euroen som valuta i stedet for kronen
- Danmark ikke deltager i EU's fælles forsvarspolitik
- Danmark ikke deltager i EU's retlige samarbejde – nærmere bestemt asyl- og indvandringspolitikken, det civilretlige og det politi- og strafferetlige samarbejde, når der laves regler, som direkte forpligter EU-landenes borgere (overstatsligt samarbejde)
- Unionsborgerskabet ikke træder i stedet for det nationale statsborgerskab

JACOB OG PENGENE

Jacob arbejder som specialkonsulent i Finansministeriets Internationale Center. Vi har spurgt ham om, hvad han kommer til at arbejde med under EU-formandskabet:

Der bliver ikke noget "we have an Agreement" om EU's flerårige budgetrammer under dansk formandskab – så langt er det simpelthen ikke muligt at bringe forhandlingerne, før vi når 1. juli. For der er meget stærke nationale interesser på spil, når det handler om, hvordan EU's fremtidige budget skal udformes, og det vil derfor kræve meget lange og ofte både teknisk og politisk svære forhandlinger før et samlet kompromis kan indgås.

“

Af samme grund skal der arbejdes benhårdt under dansk formandskab med at få afklaret alle tekniske detaljer i de forslag, som Kommissionen har fremlagt og med at få afklaret og indsnævret forskellene i medlemslandenes holdninger.

Op det er her jeg kommer ind i billedet. Jeg sidder i en tværgående funktion i Finansministeriet, som koordinerer den danske indsats i forhold til EU's flerårige budgetramme i tæt samspil med øvrige relevante ministerier – herunder den danske EU-repræsentation i Bruxelles. Det betyder helt konkret, at jeg arbejder med at fastlægge den danske holdning, forhandlingsstrategi og varetage kontakten til de øvrige medlemslande.

HVORDAN LOVGIVER EU?

Meget groft skitseret kan EU's almindelige lovgivningsprocedure koges ned til, at Kommissionen fremsætter et forslag. Herefter er det op til Rådet og Europa-Parlamentet at blive enige om forslaget endelige udformning, før det kan blive til EU-lovgivning.

Europa-Parlamentet består af politikere valgt i EU-landene.

Rådet består af repræsentanter for EU-landenes regeringer – typisk ministre.

Kommissionen består af én kommissær fra hvert medlemsland – typisk en minister. Kommissærerne skal varetage EU's interesser og handle uafhængigt af regeringen i det land, de kommer fra.

MØDEPLANLÆGNING – DEN PRAKTISKE KABALE

De færreste tænker vel umiddelbart over det, men ud over at lede de politiske forhandlinger, betyder et EU-formandskab også et omfattende og krævende arbejde med den praktiske planlægning af formandskabets mange møder og konferencer.

I øjeblikket arbejdes der på højtryk med at få de praktiske detaljer på plads til de mange møder mellem EU's forskellige fagministre og diverse embedsmænd. Flere af disse møder skal afholdes i Danmark. I de første tre måneder af formandskabet afholdes de store møder i Bella Centeret i København, og i de sidste tre måneder afholdes de store møder i Forum i Horsens.

INTET EU-TOPMØDE I DANMARK

I 2002 var København på den anden ende, da der skulle holdes EU-topmøde i byen med alle de gamle og nye EU-landes stats- og regeringschefer m.m.

Det bliver der ikke tale om i 2012, for siden 2003 er de officielle EU-topmøder afholdt i Bruxelles og ikke i formandskabslandenes hovedstæder.

LOGO FOR DET DANSKE
EU-FORMANDSKAB

eu2012.dk

RÆKKEFØLGE FOR FORMANDSKAB

De 27 EU-lande skiftes til at have formandskabet i et halvt år ad gangen. Rækkefølgen fastlægges flere år frem – i øjeblikket til år 2020. EU-landene har forsøgt at tilrettelægge rækkefølgen, så den balancerer i forhold til landenes størrelse, geografiske placering og ikke mindst tidspunktet for landets medlemskab af EU.

Til højre ses rækkefølgen for EU-formandskaber. De såkaldte trioformandskaber er markeret i tabellen. Danmark er i trio med Polen og Cypern.

5.000 KOPPER KAFFE
OG LIDT TIL

På grund af EU-formandskabet er det Folketingets tur til at være vært for det såkaldte COSAC-møde for politikere fra alle EU-landenes parlamenter, Europa-Parlamentet m.m. Folketinget forventer at modtage ca. 250 gæster til det store politiske møde, der finder sted den 22.-24. april 2012 i København. Der bliver formentlig skyllet en del kaffe ned i løbet af disse dage.

MERE INFORMATION:

WWW.EU-OPLYSNINGEN.DK
ELLER **WWW.EU2012.DK**

Hvis du vil vide mere, kan du finde mange flere informationer om det danske EU-formandskab på EU-Oplysningsens særlige temaside om formandskabet, som du finder link til på:
www.eu-oplysningen.dk

Fra december 2011 kan du også følge det danske EU-formandskab via regeringens officielle hjemmeside for formandskabet: **www.eu2012.dk**

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
	Polen	Danmark Cypern	Irland Litauen	Grækenland Italien	Letland Luxembourg	Nederlandene Slovakiet	Malta Storbritannien	Estland Bulgarien	Østrig Rumænen	Finland

Danmark kan godt varetage formandskabet i EU-sager om økonomi- og finsspørgsmål, når Rådet mødes i den samling, som hedder Økonomi og Finans, selv om Danmark har *euroforbeholdet*. Euroforbeholdet betyder dog, at Danmark ikke deltager i den såkaldte eurogruppe, hvor de 17 lande, som har euro, mødes. Gruppen mødes som regel dagen inden møderne i Rådet for Økonomi og Finans, og derfor er de væsentligste punkter på disse møder allerede behandlet i eurogruppen inden mødet i Rådet.

I 2002 betød *forsvarsforbeholdet*, at Danmark ikke kunne være formand på forsvarsområdet. En stor del af forsvarsområdet er nu flyttet ind under det faste formandskab under EU's nye Fælles Udenrigstjeneste. På de dele af forsvarsområdet, som endnu ikke hører ind under det faste formandskab, vil Danmark dog igen skulle give formandsopgaven videre til et andet medlemsland.

Retsforbeholdet forventes umiddelbart ikke at påvirke det danske formandskab, selv om området for det danske retsforbehold er blevet større efter Lissabontraktaten. Den danske regering vil stadig varetage formandskabsrollen, når Rådet mødes i den sammensætning, som hedder Retlige og Indre Anliggender, på trods af at Danmark kommer til at stå udenfor flere af reglerne, der forhandles.

Folketinget og EU-formandskabet

EU-formandskabet er i første omgang regeringens anliggende, men Folketinget har også en rolle at spille ved at støtte og udbygge samarbejdet mellem de europæiske landes parlamenter. Folketinget kommer derfor til at være vært for en lang række møder og konferencer, hvor medlemmer af de europæiske landes parlamenter mødes for at diskutere de aktuelle politiske sager på EU's dagsorden.

Et af de vigtige møder er det store møde mellem de nationale parlamenter Europaudvalg og medlemmer af Europa-Parlamentet – det såkaldte COSAC-møde. Formålet med dette møde er, at EU-landenes politikere fra de nationale parlamenter og medlemmerne af Europa-Parlamentet kan mødes og udveksle informationer om og erfaringer med EU-arbejdet.

Mødets emner kan både være aktuelle EU-sager og mere principielle overordnede emner. F.eks. er de overordnede temaer for Folketingets møde vækst og Det Indre Marked.

En række af Folketingets udvalg (bl.a. Miljøudvalget og Skatteudvalget) afholder i løbet af formandskabet møder med politikere fra de øvrige EU-landes nationale parlamenter. Dertil kommer en lang række besøg i Folketinget af gæster fra EU-landene.

Under EU-formandskabet kommer Folketinget til at være vært for en lang række møder og konferencer for politikere fra de 27 EU-landes parlamenter.

